N. 256. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws- Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag 28 October.

Frankrijk.

Parijs, den 25sten October.

Men heeft nog geene andere bijzonderheden omtrent de bezetting van Constantine, alhoewel men zegt, dat de koerier die de depêches overbrengt, waarvan eergisteren door den telegraaf de hoofdinhoud werd medegedeeld, heden morgen alhier aangekomen is. Met verlangen ziet men te gemoet dat derzelver inhoud door het gouvernement worde publiek gemaakt.

De dagbladen en brieven uit Toulon van den 22sten houden niets dan geruchten en gissingen omtrent daadzaken de inneming voorafgaande.

Een buitengewoon koerier is gisteren door de regering naar Oran afgezonden, met depêches voor den generaal *Bugeaud*. Men zegt dat aan hem het gouverneur-generaalschap over de bezittingen in Afrika opgedragen is en zijne instructien houden, om zoo mogelijk een vredestraktaat met *Achmet*-Beij te sluiten.

Reeds vóór de inneming van Constantine werd de vraag ter sprake gebragt, wat men, ingeval de stad in onze handen gevallen was, met dezelve zou aanvangen. Naar de houding van het gouvernement zou men gezegd hebben, dat het besloten was om de stad weder te laten ontruimen. Heden echter, na de inneming, ziet men de ministriele bladen reeds dadelijk een tegenovergesteld gevoelen voorstaan en schijnen zij de openbare denkwijs als 't ware uit te lokken omtrent de uitwerking die het berigt zoude maken, dat men Constantine in blijvend bezit houdt. Een der groote bezwaren zijn de fondsen die de kamers moeten toestaan, om de buitengewone kosten te bestrijden voor het bezetten en onderhouden dier stad, en voor het daarstellen eener goede gemeenschapslijn met de overige reeds bezette punten; enz. Het *Journal de Débats* komt heden in een artikel, aan de inneming van Constantine gewijd, er rond voor uit, dat men de stad behoorde te behouden. Hij haalt ten dien einde het belang der stad reeds van den tijd der Romeinen af op, toen zij de hoofdstad van Numidie en van Romeinsch Afrika, het middenpunt van den handel, enz. was. Tegenwoordig was haar gewigt niet minder; de stad vormde met de beide zeeplaatsen Bona en Stora een driehoek, welke de zee tot bazis had; deze driehoek was vruchtbaar, met rivieren doorsneden en met bosschen bedekt; de fransche naam was er geëerbiedigd; het was voornamelijk aan dien kant dat men de Afrikaansche bezittingen behoorde uit te breiden. Constantine was eene voor den oorlog zoowel als voor den handel gelukkig gelegene plaats, die men niet kon verlaten, zonder zich in het oog der Arabieren en van Europa belagchelijk te maken, enz. Men denkt voor 't naast, dat het ministerie tot zoo lang de kamers bijeen zijn, de kwestie omtrent het al of niet behoud in 't onzekere zal laten; de stad voorloopig door onze troepen zal doen bezet blijven, en dan zien of de nieuwe kamer geneigd is om de noodige fondsen toe te staan.

De koning heeft bevel gegeven, dat het stoffelijk overschot van den luitenant-generaal *Damremont* in het hotel der Invaliden zoude rusten; de lijkplegtigheid zal met luister geschieden.

— De generaal *Damremont* laat eene weduwe en twee kinderen na, waarvan een zoon den ouderdom van vijftien jaren heeft bereikt. Hij was gehuwd met de dochter van den generaal *Baraguay-d'Hilliers*, wiens zoon kommandant is van de krijgschool te St. Cyr.

— Men zegt steeds, dat de heer *Guizot* naar het presidentschap van de kamer van afgevaardigden staat, en zijne verkiezing minder tegen den zin van het ministerie is, dan men na de verwijdering van de doctrinaire partij uit het bestuur, zoude denken. Van den anderen kant wil men met vrij veel zekerheid, dat de heer *Thiers* eerlang weder in het ministerie zal treden. Sedert zijne terugkomst te Parijs, is hij reeds verscheidene malen bij den koning toegelaten en heeft bij ook bijeenkomsten met de voornaamste bewindslieden gehad. Men had alle moeite gedaan, om de bezwaren die tegen zijne wederintrede in het bestuur bestonden, uit den weg te ruimen, en hij, van zijnen kant, had zijne meening omtrent de tusschenkomst in Spanje, 't zij ter zake der omstandigheden of uit overtuiging, opgeofferd.

— De prins en de prinses van Wurtemberg zijn heden morgen naar Duitschland afgereisd.

— Het laatste overschot van het spaansch vreemd legioen, 't welk, van 6500 man, er niet meer dan 600, waaronder nog 200 verminkten, overgehouden heeft, is den 13den van Pampeluna vertrokken, en den 16den te Jaca op de grenzen aangekomen. Dit handvol dappere soldaten, na menig gevecht, veel lijden en ontbeering te hebben doorgestaan, keert naar Frankrijk terug, zonder dat noch het spaansche, noch het fransche gouvernement zich deze ongelukkige lieden eenigzins aangetrokken heeft. De gouverneur van Jaca geene bevelen te hunnen aanzien bekomen hebbende, heeft hun het verblijf slechts voorloopig vergund, doch middelerwijl in hun onderhoud voorzien.

— Omtrent Spanje zijn heden de volgende telegraphische depêches bekend gemaakt:

» Bayonne, 22 October.

» *Madrid den 16den.* Den 14den heeft *Espartero* de karlisten bij Huerta del Rey bereikt en hen geslagen. Hunne kavallerie heeft vooral veel geleden.

» Den 15den bevond don *Carlos* zich te Quintanar de la Sierra en *Espartero* met zijn hoofdkwartier te Ontaria del Pinar. Hij meldt dat hij den vijand levendig vervolgde, als zijnde dezelve door het verlies van den vorigen dag geheel verstrooid geraakt."

» Perpignan, den 21sten.

» Den 15den heeft de baron *de Meer* de nationale garde van Barcelona ontbonden, om haar te reorganiseren.

» *Pastors* vervangt *Puyg* als onderbevelhebber der provincie, en de scheeps-kapitein *Chacon*, als gouverneur der stad.

» Den 16den heeft de baron *de Meer* den verkoop van wapenen zonder autorisatie, verboden.

» De meerderheid der stemmen was den 17den te Barcelona ten voordeele der gematigden."

Het *Journal des Débats* merkt op de eerste dezer beide depêches aan, dat aangezien dezelve niet aanduidt, aan welke zijde *Espartero* don *Carlos* vervolgde, men niet weten kan, of zulks in de rigting van het gebergte van Soria of van Aranda de Duero is, en er dus volstrekt geen licht over de tegenwoordige operatien van het karlistisch leger door verspreid wordt.

Uit Madrid heeft men tijdingen tot den 16den. Toen had men daar kennis bekomen van den weder vooruitgang van het karlistisch leger. Men was evenwel onkundig, welk gedeelte van hetzelve op nieuw naar de hoofdstad oprukte, en zocht men voorts den onverwachten keer van zaken daardoor te verklaren, dat er verdeeldheid onder de karlistische troepen, tusschen de Navarrezen en de Kastillanen, heerschte. De eersten wilden over den Ebro terug, de laatsten een' nieuwen togt in Kastilien wagen; en aan dezer wensch had don *Carlos* voldaan. Het laat zich intusschen niet denken, dat wanneer er werkelijk zulk eene onenigheid onder de troepen van don *Carlos* bestond, deze dan juist den tegenwoordigen belangrijken togt zou hebben ondernomen.

Te Madrid werd met de versterking van de stad voortgegaan, hoewel deze voor zulk eene groote plaats altijd van dien aard blijft, dat zij bij een' werkelijken aanval niet veel zoude afdoen. De gelden uit den verkoop der klokken voortkomende, zou voor een deel daaraan besteed worden. Men dacht dat de gezegde verkoop omtrent een millioen fr. in 's lands kas zou brengen.

De verkiezingen achtte men over het geheel voor het drie-vierde deel uitgevallen in den geest der gematigde partij. Het bleef nu echter nog de vraag, hoe de nieuwe cortes-leden in de hoofdstad zouden komen, daar alle wegen gevaarlijk of afgesneden waren. De tegenwoordige cortes hield zich thans bezig met het rapport der commissie over de vernietiging van de buitengewone volmagt, aan den heer *Calatrava* verleend.

Het bestuur te Madrid had depeches van *Oran* ontvangen. Hij had den 12den Teruel verlaten, om op Cantavieja te trekken.

— De handel in de binnenlandsche fondsen was heden onbeduidend. De aandacht was geheel gevestigd op de industriele aandeelen die, eerst zoo hoog opgevoerd, thans in groot miskrediet gevallen zijn, en die men tegen geen redelijken prijs meer van de hand kan doen. De notering der fondsen was heden (25 *October*) 5 pCt. 109,45; 3 pCt. 80,85; Nap. renten 99,25; Sp. Ardoin 22; Passive 4⅝; Rom. L. 102¼.

Nederlanden.

BREDA den 27sten October.

Gisteren heeft de begrafenis van wijlen Hare Majesteit, onze geëerbiedigde en algemeen beminde Koningin plaats gehad, met de plegtigheden, welke bij het daaromtrent uitgevaardigde programma voorgeschreven waren.

Ten 9 ure des morgens kondigde het gelui der klokken de treurige plegtigheid aan, en plaatste zich eene eerewacht voor het paleis. Intusschen vervoegden zich gelijktijdig alle personen, die tot den optogt behoorden. Vervolgens werden de straten, langs welke de trein moest doortrekken, aan weerskanten door de schutterij en het garnizoen bezet, terwijl piketten kavallerie, tot bewaring der orde door dezelfde straten begonnen heen- en weder te rijden. Eenigen tijd daarna vereenigden zich in het Noordeinde, komende van den kant van den Scheveningschen weg, de korpsen kavallerie, schutterij en het bataillon grenadiers, gelijk ook al de koetsen, tot den trein behoorende, en de rouwwagen, in de orde, bij het programma bepaald.

Ten 10 ure deed een kanonschot zich hooren, hetwelk van minuut tot minuut te 's Hage zoo als te Delft, tot aan het voleindigen der plegtigheid, herhaald werd. Dit was het teeken, dat het lijk uit het paleis gedragen en in de rouwkoets geplaatst werd, en dat de optogt een' aanvang nam. Langzaam en statig, en onder eene diepe, eerbiedige stilte der talrijke aanschouwers, zette de trein zich in beweging.

Dezelve werd geopend door een eskadron kurassiers, aangevoerd door eenen hoofdofficier. Daarop volgden twee kompagnien schutterij mede door eenen hoofdofficier (den heer *W. J. P. baron Sloet van Toutenburg*) gekommandeerd. Vervolgens kwamen de hofkoetsen, twee rijtuigen te paard; de aide-ceremoniemeester te paard, die met het toezigt op de orde der plegtigheid belast was; de kamerheer-ceremoniemeester (graaf *van Limburg Stirum Weerdenburg*), in eene koets gezeten, de officianten der huizen van HH. KK. HH. Prins *Frederik* der Nederlanden, van den Prins *van Oranje*, Zijner Majesteit en van wijlen Hare Majesteit, allen in dragen rouw, met linnen aan de hoeden, en gaande twee aan twee. Hierop volgden een heraut van wapenen te paard (*Nederland*) de heer *E. W. van Dam van Isselt*), voorafgegaan door den wapendrager, gekleed in het blaauw satijn met gouden Leeuwen en blokjes, en dragende het wapen des Koningrijks; zes hofkoetsen, met twee paarden, en eene hofkoets, met zes paarden bespannen, alle met lakkeijen omgeven, en bestemd voor de kamerheeren en grootofficieren, dragers van het lijk en der slippen van het rouwkleed. Na deze koetsen kwam eene hofkoets, waarin de secretaris van wijlen Hare Majesteit (de heer *Brutel de la Rivière*) gezeten was; eene gedrapeerde hofkoets, met zes paarden, in welke de grootmeester van wijlen Hare Majesteit (de graaf *van der Duyn van Maasdam*) zich bevond; een heraut van wapenen te paard (*Pruissen*), de heer *F. B. van Lelyveld*), voorafgegaan door den wapendrager, gekleed in het wit satijn met zwarte Arenden, dragende het wapen van Pruissen, en een onderstalmeester, met vier pages te paard.

Nu volgde de rouwwagen, bespannen met acht in rouwkleeden gehulde paarden, welke ieder geleid werden door eenen page, bijgestaan door koetsiers.

Op het rouwkleed, dekkende de doodkist, lag de Koninklijke kroon, geheeht op een rood fluwelen kussen, benevens de ordeteekenen van *Louise* en *St. Catharina*, welke daarop, bij het verlaten van het paleis, door den grootmeester van wijlen Hare Majesteit geplaatst waren.

De vier slippen van het rouwkleed werden door vier Groot-Officieren van Zijne Majesteit opgehouden, terwijl de vier en twintig kamerheeren, die bestemd waren, om het lijk te dragen, aan de beide zijden der lijkkoets zich bevonden, bijgestaan door een gelijk getal onder-officieren, zoo van de schutterij als van het garnizoen, welke aan de binnenrij, tusschen den rouwwagen en de kamerheeren gingen.

Onmiddellijk achter den rouwwagen volgden weder een onderstalmeester en vier pages te paard.

Thans kwam eene gedrapeerde, met acht paarden bespannen koets, aan welker beide portieren een jager en twee lakkeijen gingen, rijdende ter regterzijde van dezelve de luitenant-generaal *van Stirum*, gouverneur der residentie, en ter linkerzijde de generaal-majoor *Snouckaert van Schaumburg*, provinciale kommandant van Zuid-Holland, terwijl de adjudanten van Zijne Majesteit en die der Prinsen rondom dezelve zich te paard bevonden.

In deze koets waren gezeten Z. M. de Koning, met Hoogstdezelfs beide Zonen en Schoonzoon, Hunne Koninklijke Hoogheden, de Prins *van Oranje*, Prins *Frederik* der Nederlanden en Prins *Albert* van Pruissen.

Het was een aandoenlijk gezigt, hetwelk de gemoederen der aanschouwers schokte, den eerbiedwaardigen en door alle Nederlanders hooggeachten en vurig beminden Koning, over wiens hoofd reeds zoo vele stormen gewoed hebben, thans, met zijne kinderen, in diepen weemoed, naar de laatste rustplaats, in eigen persoon, zijne dierbare Gemalin te zien geleiden, welke Hem gedurende eene reeks van jaren tot deelgenoot in vreugde, tot troost in tegenspoed gewerst was, en die Hij gehoopt had, de [illegible] te zullen zijn.

Achter de koets van Z. M. kwam eene tweede gedrapeerde en met zes paarden bespannen rijtuig, waarin de eenige, in deze oogenblikken hier aanwezige zoon van den Prins *van Oranje*, Z. K. H. Prins *Alexander* der Nederlanden, zich bevond, vergezeld van twee officieren van het Huis Zijns Doorluchtigen Vaders.

Hierop volgden eene hofkoets met zes, eene andere met twee, en eene derde wederom met zes paarden bespannen, naast ieder van welke lakkeijen gingen, en in welke gezeten waren de overige groot-officieren en vier kamerheeren van Z. M., en de hofmaarschalken van HH. KK. HH. den Prins *van Oranje* en Prins *Frederik*.

De optogt werd besloten door een bataillon grenadiers en een eskadron cavallerie.

De trein nam den weg van het paleis, door het Noordeinde, de Hoogstraat, de kleine Groenmarkt, de Veerstraat, de Wagenstraat en de Bogt van Guinea.

Gekomen aan de barrière van den Rijswijkschen weg, welke barrière zinnebeeld met zwart behangen was, en verwaarts de Edel Achtbare Heeren, Burgemeesters en Wethouders van 's Gravenhage zich, op hoog bevel, [illegible] begeven, om den uittogt van het Koninklijke lijk bij [illegible] de twee kompagnien Haagsche schutterij, welke tot dus verre deel van den optogt hadden uitgemaakt, den trein, en plaatsten de grootofficieren en kamerheeren, die bij den rouwwagen behoorden, zich in de voor hen bestemde koetsen; vervolgende daarna de trein zijnen optogt langs den gewonen weg naar Delft.

Aan de poort dier stad gekomen, werd de trein ontvangen door de Edel Achtbare Heeren, Burgemeester en Wethouders van Delft, en voegden zich bij denzelve twee kompagnien Delftsche schutterij waarna de optogt, in dezelfde orde, als te 's Gravenhage, langs de daartoe leidende straten, welke mede alle door de schutterij en het garnizoen bezet waren, vervolgd werd tot aan de Nieuwe kerk, waar de trein ophield, en de personen, tot denzelven behoorende uit hunne rijtuigen traden, en zich in dezelfde orde, waarin zij bij den trein gerangschikt waren, in de kerk begaven. De officianten schaarden zich in twee rijen, van de kerkdeur tot naar het choor, welke rijen door de officieren en groot officieren vervolgd werden, plaatsende zich de beide herauten, met hunne wapendragers, aan beide zijden bij den ingang van het graf.

Tusschen deze twee rijen werd het Koninklijke lijk door de vier en twintig kamerheeren, bijgestaan door een gelijk getal onderofficieren, gedragen tot aan het Voorouderlijke graf, gevolgd werdende door Zijne Majesteit den Koning en Hoogstdesselfs Zonen, Schoonzoon en Kleinzoon, van wie de slepen en rouwmantels door pages opgehouden werden. Aan het graf gekomen, werd het lijk op eene daartoe bestemde baar gesteld, de Kroon en Ordeteekenen daarvan afgenomen, en ter bewaring aan den grootmeester van wijlen Hare Majesteit overgegeven, waarna hetzelve van het rouwkleed ontdaan en in het graf geplaatst werd, en Z. M. nevens de Prinsen de kerk verlieten. Z. Exc. de Secretaris van Staat, die zich te dien einde vooraf naar de kerk had begeven, aanzegde vervolgens de kist met het grootmeesterlijk [illegible] en de herauts *Nederland* kondigde, met luider stemme, aan: *Alles de plegtige ter aardebestelling van het stoffelijk overblijfsel van Hare Majesteit*, FREDERICA LOUISA WILHELMINA, *Koningin der Nederlanden, geboren Prinsesse van Pruissen*, volbragt was.

Na den afloop dezer treurige plegtigheid keerden Z. M. de Koning en de Prinsen, benevens de verdere tot den stoet behoorende personen naar de residentie weder.

De menigte, welke zoo te 's Hage als te Delft, ook van andere plaatsen

zamen gevloed was, was ontzaggelijk, doch desniettegenstaande is de orde nergens gestoord geworden. Overal heerschte eene betamelijke stilte, en op het gelaat van elken aanschouwer was de hartelijkste deelneming in den rouw des Konings en van het Koninklijke geslacht te lezen.

— Uit Delft schrijft men ons omtrent de plegtige begrafenis nog het volgende:

„Heden, juist achttien jaren geleden, dat H. K. H. de hertogin Douairière *van Brunswijk Lunenburg*, 's Konings beminde zuster, met groote staatsie, in den koninklijken grafkelder binnen onze muren werd bijgezet, moesten wij tot leed ondervinden, dat Neêrlands dierbare Koningen plegtatig alhier werd ter aarde besteld. Met al hetgeen reeds omtrent den stoet bekend geworden is, zal men geene andere bijzonderheden dienaangaande opgeven. Alleen kan men melden, dat de militaire diensten in- en buiten deze stad, naar eisch werden waargenomen door de Delfsche schutterij, de rijdende artillerie en de artillerie nationale militie, alhier in besetting liggende, benevens het grootste deel der van Leiden alhier aangekomene 17de afdeeling infanterie. Van den grooten toevloed van aanschouwers allerwege, kan niet te veel gezegd worden; bijzonder uit Amsterdam, Leiden en Rotterdam had echter de grootste toeloop plaats. Lang den geheelen weg, welken de trein van 's Gravenhage naar Delft voorbij trekken moest, bevond zich eene talrijke menigte. Onder anderen had men op de landerijen allerlei rijtuigen geplaatst, welke van binnen en buiten vol met toeschouwers waren, terwijl zich langs een groot deel der Delfsche vaart eene rij schuiten en vaartuigen bevond welke met aanschouwers waren opgepropt. Op de Nieuwe Markt had men voor verschillende huizen stellaadjen opgerigt die insgelijks vol bezet waren; dat ruime plein was zoo gestampt vol, dat men selfs van de zolders der huizen gebruik gemaakt, en de woningen van de dakpannen ontdaan had, om ook daaruit aan zoo velen het gezigt der statie te geven. Zoodra het lijk in het graf gesloten was, hield het klokkengelui, alsmede ook het losen van het geschut in Delft en 's Gravenhage op, en keerden Z. M. en de Prinsen dadelijk naar 's Gravenhage terug. Ook de aanzienlijke personen, tot den trein behoorende, verlieten in de voor hen bestemde rijtuigen, welke vooraf te dien einde naar Delft gereden en op de merkt geplaatst waren, onmiddellijk onze stad. De rijtuigen van het hof, die tot den trein behoord hadden, benevens de grenadiers en kurassiers, namen daarna, in behoorlijke orde, den terugtogt naar 's Gravenhage aan, waarmede deze droevige plegtigheid een einde nam. De poort onzer stad, door welke de trein binnen kwam, was even als de barrière der stad [illegible], geheel met zwart en wit omhangen. Bovenaan prijkte een toepasselijk opschrift. De trommen en trompetten van de schutterij, ruiterij, artillerie en infanterie, benevens van de rijdende artillerie en kurassiers, als ook de degengrepen der officieren van alle wapenen, waren met zwart floers omtogen; de officieren droegen bovendien zwarte strikken om den arm. Ook de vaandels der verschillende wapenen waren met floers bedekt en werden niet om hoog, maar op den schouder gedragen. De degens, geweren en de sabels werden onder den arm en alzoo naar beneden gedragen."

— Volgens berigten uit Batavia, van den 4den Julij, heeft het schip *Rhoon en Pendrecht*, toebehoorende aan de heeren *van Hoboken* te Rotterdam, de reis uit het Vaderland tot aan Anjer, in den buitengewoon korten tijd van 79 dagen gelukkig volbragt. Sedert was dat schip, op hetwelk de heer *Scholten van Oud-Haarlem*, president van het hoog geregtshof van Neêrlands-Indie, zich bevond, te Batavia aangekomen.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (26 October) was de fondsnotering als volgt: Belg. 101⅞; O. Met. 104⅝, ¾; Sp. Ardoin 17⅝; Diff. 6⅝; Nap. renten 98½; Ex Tavol. 40⅞; Sicilie 90½; Rom. [illegible]. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. pr.

De Londensche berigten tot den 25sten gaande, houden niet veel van belang. De koningin stelde zich voor, in den loop dezer week een klein zeetogtje te maken. De Portugesche markies *van Saldanha* was met zijne echtgenoote aan boord der stoomboot *Ocean* te Londen aangekomen. Met gezegde stoomboot had men berigten uit Lissabon tot den 15den. De minister van financien aldaar, geen ander middel kunnende vinden om de aanstaande halfjarige intrest te voldoen, had een regt van 6 pCt. op de ingevoerde waren en van 10 pCt. op de algemeene ontvangsten der douanen voorgesteld. De burggraaf *Sa da Bandeira* had den 14den onder het losen van het geschut zijnen intogt te Oporto gedaan. Daar [illegible] lag daar ongesteld, ten gevolge van een val van het paard. — Uit New-York had men te Londen berigten tot den 2den dezer. Door het congres was nog geen besluit genomen op de van wege den president gedane voorstellen. Het comité van financien had zich voor de oprigting eener nationale bank verklaard.

De 3 pCt. gecons. stonden te Londen den 25sten 93⅜; Ned. 2½ pCt. 55¾; 5 pCt. 100¼; Spanje 19⅝; Columbia 24.

BOEKBESCHOUWING.

Wandelingen door Brussel en een gedeelte van België in 1836. — *Reistafereelen, historische herinneringen, en volks-overleveringen*, door Mr. A. W. Engelen. — *Met Platen*, te Groningen, *bij* G. W. van Boekeren.

Dat alles staat met keurig gegraveerde letteren op eene met loofwerk rijk versierde titelplaat te lezen van het boek 't welk wij na het geheel doorgelezen te hebben, thans voor ons hebben liggen. Daar wij de eer niet hebben den heer Mr. *A. W. Engelen* anders te kennen dan door hetgeen hij in 't licht gegeven heeft, valt het ons wat moeijelijk, ons een juist denkbeeld van dien schrijver en van dit zijn werk te maken. Van den schrijver: omdat zulks natuurlijk invloed heeft bij hetgeen hij schrijft dat hem wedervaren of door hem opgemerkt of aan hem verhaald is; van zijn werk: omdat wij soms onbillijk zouden zijn, en geneigd, naar de ligtvaardigheid van het hier en daar gestreken oordeel, of naar de minderheid van den stijl, des schrijvers persoonlijk [illegible] te beoordelen. Wij gelooven liefst, dat de schrijver eenige ruimere verhalen heeft willen mededeelen, die hij hier en daar in zijn reisverhaal heeft ingelascht; en dit is te bejammeren, want die luim is dikwerf op min juiste aanmerkingen gegrond. Ons althans is het niet voorgekomen, — en wij zijn in de gelegenheid om ons daarvan meermalen te overtuigen — dat de nog voor weinige jaren zoo geroemde aanvallige schoonheid der Tilburgsche vrouwenschaar zoude verminderd zijn, en wij zijn er verre af, om daarvoor, indien het waar konde zijn, zoodanige redenen aan te wijzen, die een spotter in een vrienden-kring mag laten doorgaan, maar die het daglicht niet mogen zien. Wij meenen ook stellig onderrigt te zijn, dat hetgeen de schrijver zegt van eene wandeling van de poorten dezer stad naar de hoofdwacht, onder militair geleide, niet gepaard gaat met het kroegloopen, waarvan hij spreekt; en wij meenen toch wel in staat te zijn, zoo iets te kunnen nagaan. Het moet verwondering baren, dat zoo grove schennis van krijgstucht, door iemand die zelf de wapenen heeft gedragen, niet kenbaar is gemaakt bij de bevoegde magt; hij hadde er de dienst voordeel mede gedaan. Zoo houden wij eveneens den schrijver niet vrij van overdrijving, voor 't minst, bij het verhaal van de vriendelijkheid der waarden te Zundert. Zoo wij den schrijver overal aldus wilden volgen, meenen wij, dat er hier en daar nog al wat zou af te dingen vallen. Hetgeen hij ons van Brussel mededeelt is ook tamelijk oppervlakkig. Behalve enkele legenden, die van overlang meerendeels bekend zijn, vindt men er slechts vermelding van sommige straten en gebouwen. Wij deelen ook geenszins in des schrijvers gevoelen dat Brussel achteruitgaat. De menigte van Engelschen bijv. die zich te Brussel had gevestigd, is sedert 1830 verdubbeld. De schrijver zegt geen woord over de voltooijing der boulevards; over den aanleg van nieuwe straten bij de Namensche en Schaarbeeksche poorten, en spreekt slechts van aanplakbiljetten van verkoopingen. Dit had ook reeds vóór 1830 plaats; maar die verbrokkeling der groote patrimoniele goederen bragt de welvaart aan. Hetgeen de schrijver aantoont omtrent den tiendaagschen veldtogt, voor zoo ver hij zelf dien medemaakte, is belangrijk genoeg, en dit geeft waarde aan het werk; maar waarom zijn geschrift ontsierd met verhalen of zinsneden, zoodals men op bl. 100, 3de regel v. o. bl. 171 v. 11 v. o., enz. aantreft; en die ons huiverig maken om dit boek in handen onzer vrouwen of jonge dochteres te geven? Zoo ook misbaagde ons de wijze zijner voordragt van het verhaal op bl. 210, en het daarmede in verband staande op bl. 232. Te hinderlijker is dit, omdat de schrijver genoegzame begaafdheden toont te bezetten, om vrolijk en onderhoudend te schrijven, zonder toevlugt te nemen tot dergelijke praatjes, die het beter zou geweest achter wege te laten. Wij maken er hem opmerksaam op, opdat hij zich daardoor overtuige, dat zoodanige verhalen niet in den smaak van de Nederlandsche Natie vallen. Wij kiezen ten proeve van keurige voorstelling en goeden stijl het volgende, op bl. 213 te vinden:

„Daar Diest overigens niets merkwaardige opleverde, besloot ik tot een uitstapjen naar de zijde van Hasselt, een weg, dien ik mij nog uit den tiendaagschen veldtocht herinnerde, als vele belangrijke punten opleverende. Deze landstreek is op vele plaatsen heuvelachtig en boschrijk, en bevat vele bevallig gelegen dorpjens, welke echter niet die welvaart vertoonen, welke men in andere oorden van België op het platte land waarneemt. Donk, Herck en Kermpt zijn kleine plaatsjens, doch wier ligging allerbekoorlijkst is. Mijn oog kon zich dikwerf niet verzadigen met de beschouwing der lachend-schoone natuur, welke zich hier in dit lieflijk jaargetijde zoo verrukkend voordeed. De regen, die des nachts overvloedig gevallen was, had nieuwe frischheid en geur aan het groen bijgezet, dat reeds eenigermate onder de stralen der zomerzon begon te lijden. Daar ik dien avond, wel niet naar Diest, maar toch naar een niet ver van daar verwijderd dorp wenschte terug te keeren, moest ik somtijds mijns ondanks een bekoorlijk plekjen, dat mij als vastgeboeid hield, verlaten. Tusschen Kermpt en het niet ver vandaar gelegene Curingen herinnerde ik mij, welk een verschrikkelijk voorkomen dit oord opgeleverd had, toen ik voor de eerste maal, in den tiendaagschen veldtocht, hetzelve bewandelde."

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *October*) was de fondsnotering: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52 5/16; dito 5 pCt. 100 13/16, 3/4; Kansb. 22 15/16, 7/8; Amort.-Synd. 4½ pCt. 94, 93 13/16; dito 5½ pCt. 76 7/16, 3/8; Handelm. 162¼, 161¾, 161; O. Indie 4 pCt. 92 7/8; dito 5 pCt. 99⅞, 15/16; Haarl. Spoorweg 162, 155; Ardoins van 85 f 47½ 1/16; Uitgest. 6/16; Metalf. 5 pCt. 100½; Perunn. 45/8.

*** Te *Chaam*, Arrondissement *Breda*, Provincie *Noord-Brabant*, wordt gevraagd een GENEES-, HEEL- en VERLOSKUNDIGE, op eene jaarwedde van TWEE HONDERD GULDENS, de bediening van den Armen hieronder begrepen.

Zij die hiertoe genegen zijn, worden verzocht zich onder overlegging der noodige Getuigschriften, in Persoon of met Vrachtvrije Brieven aan te melden bij het Plaatselijk Bestuur aldaar.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

HOUT.

Mr. E. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, op Dinsdag den 31. October 1837, des voormiddags ten 10 ure, bij de Hooge Brug, aan de Haven, te *Breda*, publiek aan de meestbiedenden Verkoopen:

Eene aanzienlijke partij HOUTWAREN, bestaande in: oude Bovendekdeelen van Bruggen, Ribben, Houten Goten en verscheidene kavels Afbraak en Brandhout. Voorts eene groote partij nieuwe Eken- en Massen-Schalen, Buitenkanten, enz., en hetgeen verder ten verkoop zal worden gepresenteerd.

Alle voormelde Houtwaren zijn ten dage der Verkooping ter plaatse voorschreven, voor een ieder te zien.

ZIET HET VOORT.

VERPACHTING.

Burgemeester en Wethouderen der Stad *Nijmegen*, zullen, op Donderdag, den 16. November 1837, des middags ten 12 ure, in het Raadhuis dezer Stad, in het openbaar, doen inzetten, en acht dagen daarna, zijnde Donderdag, den 23. November 1837, op hetzelfde uur, Verpachten, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, aanvang zullende nemen den 1. Maart 1838:

Het REGT tot het HEFFEN van het VEERGELD op het STADS-VEER over de Rivier de WAAL, te *Nijmegen*.

De voorwaarden van Verpachting zullen, van af den 23. October 1837, ter inzage liggen op de Stedelijke Secretarie.

ZIET HET VOORT.

*** Bij L. E. BOSCH, te *Utrecht*, is van de Pers gekomen en verzonden:

1. I. G. VISSCHER, Hoogleeraar aan de Universiteit te Utrecht. *Bijdragen tot de oude Letterkunde der Nederlanden* . . . . . *f* 4,50.
2. D. BUDDINGH, *Edda-Leer, of Handboek voor de Noordsche Mythologie.* Met eene plaat . . . . . » 1,60.

Daar de Noordsche Godeleer sedert eenigen tijd in ons land meer beoefend wordt, zal dit Handboek hoogst aangenaam voor de beoefenaars dier wetenschap zijn.

3. J. J. DODT VAN FLENSBURG, *Pogingen, om eene meer grondige beoefening der geschiedenis van Nederland voor te bereiden* . . . . . » 0,90.

Voor de beoefenaars van onze Vaderlandsche Geschiedenis is dit werkje van veel aanbelang.

4. T. VAN SPALL, *Wilhelmina* . . . . . » 1,00.

De Heer VAN SPALL is als schrijver te wel bekend, om dit zijn geschrift aan Leesgezelschappen en Leesbibliotheken, te moeten aanbevelen. In onzen tijd, waarin over de afgescheidenen veel gesproken en geschreven wordt, zal dit werkje niet te onpas zijn.

5. *De Vijand van Muzijk en het Muzijkfeest te Ephyra*, twee Arabesken voor Muzijkvrienden, van GUSTAV NICOLAI, uit het Hoogduitsch vertaald . . . . . » 0,60.

Deze twee Muzijkale Verhalen, waarvan vooral het eerste in Duitschland een diepen indruk gemaakt heeft, zijn in eenen aangenamen romantischen vorm gegoten, en voor alle klassen van beschaafde lezers en voor leesgezelschappen bijzonder aanbevelingswaardig.

6. *Les petits Livres du Père l'Ami.* Premièrement publiés par la Société d'encouragement pour l'instruction élementaire dans la province de Namur; nouvelle édition, revue et corrigée . . . . . » 0,60.

Dit nuttige boekje wordt onzen Kostscholen en andere Opvoedings-Gestichten aanbevolen.

7. *Korte beschrijving der Rededeelen, Leesteekens, Romeinsche Cijferletters, Maten, Gewigten, Munten, enz. voor de Scholen* . . . . . » 0,10.

*** Bij G. PORTIELJE, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. MARIA VAN BOURGONDIE, *of het Oproer van Gend.* Uit het Engelsch van GEORGE PAINE RAINSFORD JAMES, Esq. door STRENBERGEN VAN GOOR. Met gegraveerde Titels en Vignetten. In twee Deelen kompleet . . . . . *f* 7,80.

De Schrijver van dit werk, die, even als de heroemde WALTER SCOTT, tot dus verre zijne werken steeds onder den anomynen titel: BY THE AUTHOR OF, enz., in het licht heeft gezonden, is in *Engeland* zeer goed, en wel als Schrijver, zeer voordeelig bekend, zoodat hij nog onlangs in de *Litirary Gazette*, het hoofd der tegenwoordige Engelsche Romanschrijvers genoemd wierd.

II. MANUELLA, DE DOCHTER VAN DEN SCHEEPMEESTER, *of geschiedkundige Tafereelen uit de tegenwoordige Spaansche onlusten.* Naar het Engelsch. Met gegraveerden Titel en Vignet. In twee deelen kompleet . . . . . *f* 5,90.

Daar *Spanje* thans het land is, waarop zich de blikken der geheele beschaafde wereld aandachtig vestigt, zoo kan het ongetwijfeld niemand anders dan welkom zijn, met geschiedkundige tafereelen uit den tegenwoordigen Burgerkrijg bezig gehouden te worden, waarin raddraaijers en geestdrijvers aan het Spaansche hof, en in hooge kringen, eene geduchte hoofdrol spelen. Zeden, gebruiken, en vooral de dikwerf zoo zeer miskende inborst der Spanjaarden, worden hierin getrouwelijk geschetst, terwijl waarheid en onpartijdigheid dezelve eenen ongeleenden glans bijzetten.

III. ALBRECHT BEIJLING EN ZIJNE TIJDGENOOTEN. *Oorspronkelijk historisch romantisch Tafereel uit de Hoeksche en Kabeljaauwsche twisten*, door H. C. DRESSELHUIJS. Met gegraveerden Titel en Vignet. Eerste deel . . . . . *f* 2,80.

Het *tweede en laatste deel* volgt nog deze maand.

IV. *Fastes de la Marine Hollandaise, depuis l'époque la plus reculée jusqu'a nos jours*, par G. ENGELBERTS GERRITS; ouvrage traduit du Hollandais sous les yeux de l'auteur par F. DOUCHEZ, *second et dernière volum*, 8°. velin papier . . *f* 4,00.

V. *Neues Holländisch-Deutsches und Deutsch-Holländisches Wörterbuch in möglichster Vollständigkeit, bearbeitet von einem Lehrer der Deutschen und Holländischen Sprache, und revidirt durch* Dr. LUDWIG TROSS, 1ste en 2de Heft. (Hollandisch-Deutsch.) Elke aflevering . . . . . *f* 0,37½.

Dit Woordenboek zal hoogstens in 28 afleveringen verschijnen, die elkander spoedig zullen opvolgen.

*** Bij A. KLOOTS, te *'s Gravenhage*, wordt uitgegeven en is bij de Uitgevers dezer Courant en verder alom te bekomen:

I. UITBOEZEMING bij het overlijden van H. M. de Koningin der Nederlanden, door P. J. ANDRIESSEN. Prijs 25 Cents. Ten voordeele der Armen.

II. GODSDIENSTIGE OVERDENKINGEN *op iederen dag des jaars*, door T. VAN SPALL, *onder medewerking van eenige Godsdienstvrienden.* In maandelijksche afleveringen à 40 Cts.

Iets tot aanprijzing van dit Bijbelsch Dagschrift te vermelden, mag overtollig gerekend worden, na dat onze Vaderlandsche Tijdschriften van hetzelve op de gunstigste wijs verslag hebben gedaan, terwijl het zich ook door onkostbaarheid bij ieder Christelijk Godsdienstig Huisgezin aanbeveelt, en aanvankelijk eenen bijzonder gunstigen bijval heeft mogen ondervinden.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de navolgende

WERKEN verkrijgbaar:

BRANDT, (H. VON) Taktiek der drie Wapens, Infanterie, Kavallerie en Artillerie. Naar het Hoogduitsch door *J. J. van Mulken.* *f* 2,40.

BOSSCHE, (J.) Handleiding tot de Krijgsgeschiedenis voor Nederlandsche Militairen. *f* 2,20.

CAMP, (W. P.) Nieuw Metselverband in zware muren, benevens eenige bedenkingen over de wijze van zamenstelling en het onderhoud van buiten-muren; tot opheldering der werken van Fortificatie en Waterstaat. Met platen. *f* 1,20.

DELPRAT, (J. L.) Verhandeling over den wederstand van bakken, en vasten stoven, derzelver veerkracht in aanmerking nemende, naar aanleiding der leering theorien en proeven. Met eene plaat. *f* 1,40.

Over de drukking van Aarde tegen Bekleedings-muren. Benevens ontwikkeling der voornaamste Formulen voor de Afmetingen dezer Muren. Met eene plaat. *f* 0,40.

DUCKWITZ Handleiding Strategie. Uit het Hoogduitsch vertaald door *J. C. van Rijneveld.* *f* 1,80.

MULKEN, (J. J. VAN) Velddienst, ten dienste van de Onder-officieren van het Nederlandsche leger. Tweede Druk. *f* 0,90.

RIJNEVELD, (J. C. VAN) De Omwenteling in Polen, of Schets der voornaamste Poolsche Staats- en Krijgsgebeurtenissen, gedurende de jaren 1830, en 1831. Eene Bijdrage tot de geschiedenis van onzen tijd. Met kaarten en plans. *f* 4,60.

STIELTJES, (G. J.) Handleiding tot de kennis der verschillende soorten van Batterijen, met aangifte van derzelver hout- en onderdeelen, hare plaatsing, armering en opbouw, met platen, figuren en tabellen. *f* 4,00.